

Jvo Berther-Dekker (1958 - 2008)

Cumiau e schar encrescher

*Ti eras ius per turnar la sera
ed igl ei vegniu sera
ed igl ei vegniu notg
mo ti eis buca turnaus.*

*Ils dis e las jamnas vargan
senza che ti vegnies.
Nos egls tschercan tei.
Per cuorts muments
par'ins da veser tei
da lunsch,
d'udir tiu pass,
han ins la speronza
che ti stetties tuttenina sin esch.*

Nus schein encrescher!

Igl Jvo ei naschius ils 21 da matg 1958. Uonn ha el pia gest cumpleniu siu 50avel anniversari. Per biars fuss quei stau motiv da far fiasta. Igl Jvo ha denton buca giavischau da far grondas ceremonias entuorn sia persuna. Gest quei era tipic per el. El era ina persuna mudesta, ina persuna che prendeva anavos sesez - forsa enqualgada memia fetg - ed el era adina cheu pils auters, ils davos onns surtut per siu fegl Thierry. A lez deva el tut sia attenziun e carezia, lez era vegnius in impurtont cuntegn da sia veta. Sco en tuttas caussas fageva igl Jvo nuot mo alla mesa - u far endretg ni schar star! E bab, gliez era el in exemplaric. Pil Thierry prendeva el tut il temps da quest mund - e pilver, el ha giu tutta raschun da far quei. Els dus eran savens sil sfrac ed havevan mai liung'uriala. Igl Jvo deva grondas libertads a siu fegl e tschercava l'aventura cun el. Aschia haveva el aunc planisau dad ir ensemes a mises enta Pardatsch. Quei fuss segir stau il dëtg gaudi per els dus. - Igl Jvo sco bab savein nus buca remplazzar, nus savein denton esser cheu cert suments pil Thierry, interprendre ina u l'autra caussa cun el, sco quei che siu bab havess fatg.

Il Thierry colligia igl Jvo cun sia cara dunna Pascal. Els dus han empriu d'enconuscher in l'auter igl onn 1996 e dus onns pli tard ein els maridai. Quels onns culla Pascal ein stai fetg buns onns pigl Jvo. Ad el eisi sesevier sco in niev mund, cun la Pascal e sia famiglia ha el empriu d'enconuscher in auter stil da viver. El ei seschaus en sin quel ed ei sesentius bein. Sco partenaris ein els mai stai memia pretensius in cun l'auter, mai stinai, mobein adina aviarts e prompts per novas caussas. Quei ha enrihiu lur lètg e lur veta. Els dus ein stai partenaris sco fatgs in per l'auter. Ina persuna extraordinaria sco igl Jvo ha era duvrau ina dunna speciala sco la Pascal. - Igl Jvo sco um e partenari savein nus buca remplazzar, nus savein denton empruar da dar in tec confiert a la Pascal e da sustener ella.

Igl Jvo e la Pascal partevan sper tut tschei era la pissiun per il golf. Tras la Pascal che menava l'ustria sillla piazza da golf a Selva ha igl Jvo anflau la via tier quei sport. Naven da 1999 ha el fatg quei hobby a sia professiun. Tochen gl'atun vargau eis el staus secretari dil club da golf Sedrun, ed era quei - sco igl Jvo era - cun tut engaschi. Leu ha el empriu d'enconuscher bia glieud e cun sia moda simpatica e spontana ha el saviu gudignar bia amitgs ed amitgas. Leu sin sia piazza da golf eis el lu era morts, ils 15 da fenadur, ina biala sera da stad ella bratscha da ses collegas e da siu frar Placi.

Tgi che ha enconuschiu igl Jvo sa ch'el era plein plans ed adina puspei alla tscherca. Sia piazza a Selva haveva el visau per haver dapli temps per sia famiglia e per pigliar a mauns novas caussas. „Ti stos far enzatgei!“ era ina da sias devisas. Po esser ch'el era perquei ina persuna senza ruaus e paus. Po esser ch'el ha perquei tralaschau da mirar avunda sin sesez, tralaschau dad encuirir il silenzi ed il ruaus - aber gliez era per el lungurus, el duvra va il carstgaun e la cumpignia.

Sco giuven um ha igl Jvo cumprau la casa da colonias Aurora e fatg da quella in menaschi cun in fetg bien num. Ils davos onns era el engaschaus adina pli fetg ella bar la Fravia ch'el haveva aviert ensemen cun sia dunna a Sedrun. Il contact cun il carstgaun plascheva ad el e bia carstgauns encurevan era il contact tier el. Cun mintgin saveva el instradar in raschieni. En la discus-

siun era el savens nunconvenziunals e surprendents, mo surtut capeva el da scaffir ina buna atmosfera e da far rir.

Igl Jvo ei naschius e carschius si a Camischolas sco fegl da Vigeli e Tresa Berther-Jacomet, ensemes cun ses dus frars Placi ed Arno. El ei pia era staus fegl e frar e secapescha era quei tochen il davos cun tut sia persuna. Adina era el cheu, sche zatgi duvra va el e quei deva in sentiment dad esser purtaus e segirs. Aunc il davos di eis el staus cun sia dunna e siu fegl tier la mumma a gentar. Tuts han gudiu la cumpignia ed ils buns capuns. Encunter sera haveva igl Jvo fatg giu da dar ina partida da golf cun siu frar Placi. Els dus ein lu serendi ensemes a Selva.

Era sco fegl e frar, sco amitg e collega savein nus buca remplazzar igl Jvo. Nies mund ei vegnius pli paupers, ha piars colur. Nus savein denton schar reviver el en nossa imaginaziun, discuorer cun el e surtut rir cun el. Igl Jvo ha schau anavos a nus in reh scazi ed in bien exempli sco carstgaun. Lein prender siu humor. E sche mintgin da nus po spindrar mo in garnin da quei humor e semnar quel, sche vegn il mund pli bials ed igl Jvo resta adina cun nus.